

Fiche 2: Besluit over het programma 'Burgers voor Europa' ter bevordering van een actief Europees burgerschap

Titel:

Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling voor de periode 2007-2013 van het programma "Burgers voor Europa" ter bevordering van een actief Europees burgerschap

Datum Raadsdocument: 20 april 2005

Nr. Raadsdocument: 8154/05

Nr. Commissiedocument: COM (2005) 116

Eerstverantwoordelijk ministerie: OCW in nauwe samenwerking met BZK i.o.m. FIN en BZ

Behandelingstraject in Brussel:

Raadswerkgroep Cultuur (Cultuurcomité), Raad Onderwijs, Jeugd en Cultuur. De horizontale aspecten van dit voorstel, dat deel uitmaakt van het pakket voorstellen in het kader van de Financiële Perspectieven 2007-2013, worden behandeld in de Ad Hocgroep Financiële Perspectieven en de RAZEB.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Dit voorstel maakt deel uit van het pakket voorstellen in het kader van de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013. De Commissie publiceerde vorig jaar februari 2004 een overkoepelende mededeling over de financiële vooruitzichten (COM 2004/487), waarin « burgerschap » als één van de prioriteiten van de Commissie werd benoemd. Over deze overkoepelende mededeling is het parlement separaat geïnformeerd door middel van een Kamerbrief betreffende "Reactie op voorstellen van de Commissie inzake de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013" (Kamerstuk 2003-2004, 21501-20, nr. 259 TK).

Het communautair actieprogramma ter bevordering van actief Europees burgerschap ("civic participation") bood gedurende drie jaar (2004–2006) een rechtsgrondslag voor subsidies ter bevordering van een actief Europees burgerschap. Het voorgestelde programma "Burgers voor Europa" verzekert een follow-up van dit laatste programma en opent de weg naar nieuwe activiteiten ter bevordering van Europees burgerschap voor de jaren 2007-2013. Het stelt zich ten doel het 'gat' tussen de burger en de EU te dichten. Het programma richt zich dan ook op het betrekken van de Europese burger bij Europese integratie en het bevorderen van een Europese identiteit onder de Europese bevolking.

De Commissie heeft drie hoofddoelstellingen geformuleerd:

1. burgers de mogelijkheid geven om door interactie en participatie bij te dragen aan het opbouwen van een steeds hechter Europa, verenigd in en verrijkt door culturele diversiteit;
2. bevorderen van een Europese identiteit gebaseerd op gemeenschappelijke waarden geschiedenis en cultuur;
3. versterken van het wederzijds begrip tussen Europese burgers door culturele diversiteit te respecteren en te stimuleren en een bijdrage te leveren aan een interculturele dialoog.

In praktische termen stelt het programma zich ten doel om op het lokale en regionale niveau burgers uit de lidstaten dichter bij elkaar te brengen, onder meer door grensoverschrijdende interculturele uitwisselingelingen tussen de burgers te stimuleren in town-twinningprojecten (stedenbandprojecten).

Het programma bestaat uit drie actielijnen:

1. "Actieve burgers voor Europa" (ca. 40% van het totale budget)
Deze actielijn moet grensoverschrijdende projecten tussen gemeenten in Europa mogelijk maken door gebruikmaking van "town-twinning" (stedenbanden/jumelages) van gemeenten. Daarnaast biedt deze actielijn de mogelijkheid voor burgers om zelf grensoverschrijdende initiatieven te ontwikkelen (citizens' projects);

2. “Actieve ‘civil society’ voor Europa” (ca. 30% van het budget)
Deze lijn voorziet in de structurele ondersteuning van Europese onderzoeksinstituten en biedt zowel structurele als incidentele ondersteuning aan (Europese) maatschappelijke organisaties, die zich richten op de bevordering van Europees burgerschap (non-gouvernementele organisaties, vakbonden en denktanks);
3. “Samen voor Europa” (ca. 15% van het budget)
Deze actielijn biedt steun voor grensoverschrijdende activiteiten met grote zichtbaarheid en publieksbereik, onderzoek naar Europees burgerschap (Eurobarometer) en informatievoorziening hierover.

Rechtsbasis van het voorstel: artikelen 151 en 308 EG

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Co-decisie, waarbij de Raad met eenparigheid van stemmen besluit (cf. procedure artikel 151 EG).

Overkoepelende besluitvorming over het gehele pakket voorstellen in het kader van de Financiële Perspectieven 2007-2013 geschiedt door de Europese Raad met unanimititeit.

Instelling nieuw Comitologie-comité:

Het bestaande beheerscomité i.h.k.v. het communautair actieprogramma ter bevordering van actief Europees burgerschap, zal de beheerstaken voor het nieuwe programma "Burgers voor Europa" op zich nemen.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Positief. De in het programma voorgestelde acties zijn aanvullend aan die van de acties uitgevoerd door de lidstaten, i.h.b. op het gebied van cultuur, onderwijs en burgerparticipatie. De gekozen primaire doelstellingen van het programma lenen zich goed voor een aanpak op Communautair niveau.

Proportionaliteit: Positief. Het voorgestelde optreden van de Unie gaat niet verder dan wat nodig is om de genoemde doelstelling te bereiken.

Consequenties voor de EU-begroting: € 235 miljoen in de periode 2007-2013.

Wat betreft de financiering zal rekening gehouden moeten worden met de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013 (FP's). Nederland gaat een voorlopige inhoudelijke discussie niet uit de weg, maar heeft een algemeen voorbehoud ten aanzien van de financiële aspecten van de voorstellen die de periode van de nieuwe FP's betreffen. De voorstellen worden beoordeeld aan de hand van het Nederlandse standpunt m.b.t. de nieuwe FP's, i.h.b. een reëel constant uitgavenkader van max 1% BNI en het principe 'nieuw-voor-oud', alsmede toetsing op toegevoegde waarde van EU-uitgaven en subsidiariteit.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: Geen: eventuele budgettaire consequenties zullen worden opgevangen binnen de begrotingen van verantwoordelijke departementen.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: n.v.t.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland heeft een algemeen voorbehoud ten aanzien van de financiële aspecten van de voorstellen die de periode 2007-2013 van de nieuwe FP's betreffen (zie ook hierboven *Consequenties voor de EU-begroting*). De financiële enveloppe van het programma bedraagt in de periode 2007-2013 in totaal € 235 miljoen. Dit is een absolute toename ten opzichte van 2006 met € 95 miljoen en een percentuele stijging van ongeveer 60%. Ten aanzien van deze stijging geldt van wat de ministerraad hierover op 3 september 2004 heeft bepaald, in het bijzonder een reël constant uitgavenkader van maximaal 1% BNI en het principe 'nieuw-voor-oud', alsmede toetsing op toegevoegde waarde van EU-uitgaven en subsidiariteit. Bovengenoemd besluit houdt in dat de financiële enveloppe voor dit programma reël constant dient te blijven.

Nederland staat inhoudelijk in beginsel positief tegenover het voorstel. Het programma sluit aan bij de inspanningen tijdens het Nederlandse voorzitterschap om de betrokkenheid van burgers bij Europa te bevorderen en de ambitie de burger beter te informeren over samenwerking binnen de Europese Unie.

Dit neemt niet weg dat Nederland belangrijke inhoudelijke kanttekeningen heeft bij de opzet van het programma "burgers voor Europa":

- Het programmavoorstel en de *impact assessment*, die als bijlage bij het programma is gevoegd, gaan niet in op de vraag of interculturele uitwisselingen en grensoverschrijdende (stedenband) projecten daadwerkelijk bijdragen tot meer belangstelling voor Europese integratie en de ontwikkeling van een gevoel van Europese identiteit. Nederland zal de Commissie vragen dit uitgangspunt nader te toetsen en toe te lichten;
- Er kan meer duidelijkheid komen over de doelgroep van dit programma. De Commissie zet deze nu wel erg breed en vaag neer;
- Het programma kan meer en strengere eisen formuleren voor de beoogde (uitwisseling)projecten. NL zal de CIE kritisch bevragen over de gekozen kanalen van uitvoering.